

Юдіна Олена Іванівна

доктор екон. наук, доцент,

професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Дніпропетровська область має значний, але недостатньо розкритий туристично-рекреаційний потенціал, розвинену інфраструктуру, культурно-історичні пам'ятки, об'єкти культурної спадщини ЮНЕСКО. Крім того, цей регіон є промисловим центром України, і налічує понад 4200 великих, середніх і малих промислових підприємств, що складає біля 14% від загальної кількості підприємств в регіоні [1]. Місто Дніпро об'єднує вважають діловим центром країни. Тут розташовано головні офіси п'яти ділових центрів, дванадцяти банків, Експо-центр та Дніпровська торгово-промислова палата. Всі ці фактори сприяють розвитку ділового і промислового туризму в області. Як звісно, діловий туризм включає власне ділові поїздки (відрядження) бізнесменів і підприємців, конгресово-виставковий та інсентив-туризм, проведення подієвих заходів (Event), і позначається аббревіатурою MICE (Meetings/ Incentives/ Conferences / Exhibitions).

За інформацією спеціалістів бізнес-тревел, найчастіше відрядники відвідують такі міста, як Київ, Дніпропетровськ, Харків, Одесу, Львів. Основною метою прибуттів ділових туристів є організація та участь у конференціях, виставково-ярмаркових заходах, проведення бізнес-зустрічей тощо. За статистикою витрати ділових туристів на добу перебування в місті є найвищими серед інших категорій подорожуючих, тому упродовж останніх десятиріч багато європейських міст зробили ставку на MICE, розвивають свої виставкові центри, залучаючи тим самим тисячі туристів (учасників і відвідувачів подій). Основним інфраструктурним об'єктом ділового туризму є виставковий центр.

Затверджена міською радою у 2017 р. «Стратегія активізації туристичного потенціалу м. Дніпро» базується на принципах сталого розвитку SMART-інструментарію, і особливу увагу в ній зосереджено на алгоритмах створення і впровадження ефективного механізму взаємодії громадськості, бізнесу і влади із залученням відповідних ресурсів, а, отже сприяє подальшому розвитку ділового туризму в Дніпропетровському регіоні. За оцінкою експертів міської ради м. Дніпро посідає 2-е місце за регіональним індексом ділового середовища (РІДС) серед 24 міст в Україні (перше місце за окремими субіндексами: за розвитком технологій, рівнем конкурентоспроможності у сфері послуг, змінами умов ведення бізнесу впродовж останніх років, валовою доданою вартістю, зовнішньоторговельним оборотом, захистом приватної власності, рівнем освіти населення, наявністю висококваліфікованої робочої сили). Також за даними рейтингової агенції «Сврорейтинг», м. Дніпро посідає 14 місце з 22 обласних центрів України за ефективністю інвестицій SWOT - аналіз сфери ділового туризму та інфраструктури м. Дніпро дозволив виділити її сильні та слабкі сторони, визначити можливості та загрози розвитку індустрії туризму та гостинності на сучасному етапі (табл. 1) [2].

SWOT - аналіз сфери ділового туризму та інфраструктури м. Дніпро

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Місцерозташування та хороша транспортна доступність міста. 2. Наявний потенціал туристично-рекреаційних ресурсів. 3. Розвинена ділова активність міста, наявність зовнішньоекономічних зв'язків з багатьма країнами світу. 4. Розвинена комунальна та транспортна інфраструктура міста. 5. Швидке зростання кількості цікавих, з точки зору туристичного відвідування, закладів харчування та розваг. 6. Наявність системи підготовки кадрів для туристичної сфери.	1. Відсутність подій національного та міжнародного масштабу для залучення туристів. 2. Відсутність рекламних кампаній, невизначений імідж. 3. Наявність значної кількості об'єктів, що потребують облаштування. 4. Відсутність кооперації з іншими містами регіону щодо створення туристичних маршрутів. 5. Інфраструктура водних видів туризму та спорту потребує модернізації та реконструкції. 6. Слабка інфраструктура інвенів, відсутність сучасного виставкового центру. 7. Реалізація індустріального напрямку потребує доопрацювання стану об'єктів. 8. Застаріла матеріально-технічна база багатьох туристичних і санаторно-курортних закладів. 9. Наявність дефіциту кваліфікованих кадрів туристичної галузі з відповідним досвідом.
Можливості	Загрози
1. Розвиток нішевого туризму, особливо космічного, гастрономічного, промислового, родієвого спричиняє інтерес до місцевостей з відповідними атракціями. 2. Використання індустріального потенціалу є основою для розвитку відповідного виду туризму й базою для проведення різноманітних міжнародних і національних МІСЕ-заходів. 3. Розвиток спорту сприяє пошуку майданчиків для проведення масштабних змагань, особливо з водних видів спорту. 4. Поява нових технологій облаштування міського простору, адаптації його до прийому відвідувачів робить місто привабливим для туристів.	1. Кризові явища обмежують туристичні потоки. 2. Недовіра з боку зовнішніх інвесторів не сприяє реалізації масштабних інвестиційних проектів у сфері туризму міста. 3. Конкуренція з боку інших міст України, бурхливий розвиток туризму міст: Одеса, Львів, Івано-Франківськ, Вінниця тощо, концептуальна схожість туристичної пропозиції. 4. Послаблення економіки, падіння рівня життя в Україні.

взято з [2]

Готельне господарство є основною складовою індустрії гостинності та інфраструктури ринку туристичних послуг, важливою умовою його розвитку. Удосконалення та оновлення готельного фонду, розширення асортименту послуг, підвищення якості обслуговування до рівня міжнародних стандартів є факторами, що впливають на збільшення туристичних потоків, інтенсифікацію міжнародних зв'язків, економічне зростання регіону.

У м. Дніпро налічується 70 готелів різного рівня класності з номерним фондом понад 3500 місць. Значна частка закладів розміщення розташована в центральній частині міста, середні й великі трьох, чотирьох та п'яти зіркові готелі мають необхідні умови для прийому ділових туристів і ресурси для проведення ділових заходів. Більша кількість з них відноситься до малих підприємств з максимальною місткістю у 20 номерів. Структура номерного фонду готелів «Жовтнева», «Динамо», «Південна» та Гранд готель «Україна» складається із 40-100 номерів, а такі готелі як «Дніпропетровськ», «Свердловськ» і «Світанок» належать до категорії великих і мають понад 100 номерів [3].

У даний час об'єкти індустрії гостинності м. Дніпро широко представлені на провідних інтернет-ресурсах і сервісах бронювання, причому найкраще – на сайті TripAdvisor, де представлені не тільки засоби розміщення, а й ресторани та атракції міста. Близько 42% закладів розміщення, представлених на інтернет-ресурсі Booking.com, мають рейтинг 8+, що характеризує високий рівень задоволеності гостей сервісом в місті. За допомогою веб-сайтів можна оцінити мету поїздки на основі само ідентифікації відвідувачів, яку вони здійснюють на різноманітних Інтернет-майданчиках для бронювання. Ресурс Booking.com, спираючись на відгуки гостей готелів м. Дніпро, визначає три ключові причини відвідування міста: бізнес, атмосфера і чистота. Частка бронювань готельних номерів бізнес-туристами на цьому ресурсі складає 37%. За оцінкою інформації Інтернет-ресурсів: 59% відгуків написані жителями Києва та Київської області, 7% - Харкова та області, 6% - Запоріжжя та області, 5% - Одеси та області, по 2% - жителями Кривого Рогу та Херсону (рис. 1).

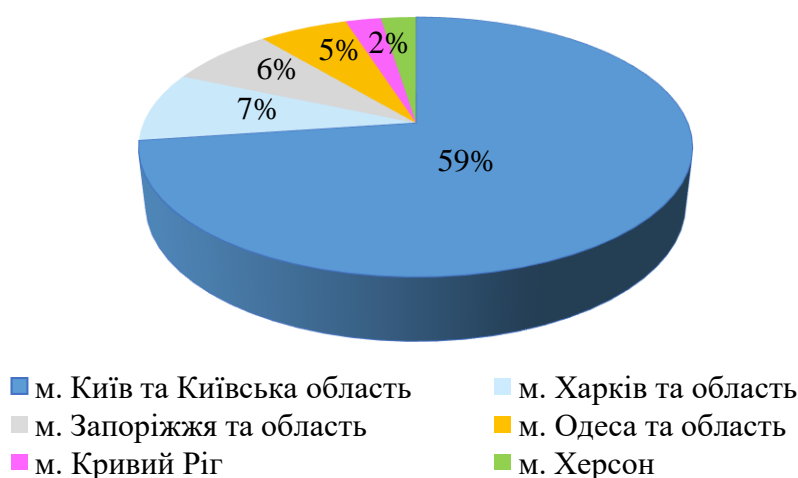

Рис. 1. Розподіл споживачів готельних послуг за місцем проживання, що залишили відгуки на Інтернет-ресурсі Booking.com
[авторська розробка]

За даними експертної оцінки, вже сьогодні туризм, особливо така його форма, як поїздки з діловою метою, вносить вагомий внесок до економіки міста. Стратегічним напрямом розвитку індустрії туризму є забезпечення відповідності якості готельних та ресторанних послуг вимогам міжнародних стандартів, впровадження інноваційних методів і форм обслуговування гостей, створення нових видів послуг.

Стратегічним напрямом розвитку індустрії туризму є забезпечення відповідності якості готельних та ресторанних послуг вимогам міжнародних стандартів, впровадження інноваційних методів і форм обслуговування гостей, створення нових видів послуг. Сьогодні менше 20% українських готелів відповідають вимогам світових стандартів за рівнем комфорту, у Дніпропетровській області лише 25 готелів підтвердили категорію якості і отримали відповідні сертифікати.

Висновок. Таким чином, Дніпропетровський регіон має потужний рекреаційний, індустріальний, культурно-історичний, інфраструктурний потенціал для розвитку індустрії гостинності та туризму, зокрема ділового. Основними напрямками щодо забезпечення цього процесу є: розвиток нішевого туризму, особливо космічного, гастрономічного, промислового; використання індустріального потенціалу для проведення різноманітних міжнародних і національних МІСЕ-заходів; сприяння розвитку спорту, особливо його водних видів; використання нових технологій в облаштуванні міського простору для забезпечення конкурентних позицій м. Дніпро; створення і просування брендів міських

пам'яток та об'єктів інфраструктури; оновлення матеріально-технічної бази деяких закладів розміщення та інших об'єктів інфраструктури, забезпечення відповідності якості послуг міжнародним стандартам.

Список використаних джерел:

1. Головне управління статистики у Дніпропетровській області. Офіційний веб-сайт. URL : <http://www.dnprstat.gov.ua> (дата звернення 10.11.2022 р.).
2. «Агентство розвитку Дніпра» Дніпровської міської ради. Офіційний веб-сайт. URL : <https://dda.dp.ua> (дата звернення 30.10.2022 р.).
3. Матеріали інформаційного сайту Туристичного інформаційного порталу Дніпропетровщини. URL : <http://www.tourdnepr.com/content/view/321/241/> (дата звернення 28.10.2022 р.).

